

Přezkum veřejných zakázek očima dodavatele

Z druhé strany to vypadá o dost jinak...

Tomáš Pfeffer a kolektiv **INDOC** s.r.o.

Májová konference **ÚOHS 2024**

Pojetí přezkumu veřejných zakázek

Posun k **souboji** dodavatelů se zadavateli

ÚOHS vstupuje **ex-offo** do živých VZ **výjimečně**

Návrhy SŘ a zakazy smluv mohou iniciovat pouze **dodavatelé**,
a to **aktivními nepopulárními kroky** (zadavatel pouze
vypíše/vyloučí/vybere a pasivně čeká, jak to dopadne)

Letitý narativ **ostrakizace stěžovatelů**

**Stát na stížnosti
dodavatelů hodně spoléhá,
ale zároveň jim co nejvíce
komplikuje život**

**Jejich návrhy by měly být
poslední možností a
pojistkou, nikoliv
primárním nástrojem
kontroly veřejného zad.**

Veřejné zadávání je odpovědnost státu

Pořádek a správnost veřejných zakázek je **domácí úkol státu**

Zdaleka nejde jen o boj o zakázku, ale **budování důvěry v celý systém VZ**

Hlavním cílem přezkumu **není, aby pokud možno nekomplikoval život zadavatelům**

Nerušit, zadáváme musí být špatný vtip, nikoliv vysněná realita

Nutno znemožnit obstruktivní stížnosti

Nelze ovšem všechny firmy naházet do jednoho pytle a vylít dítě i s vaničkou

Nedokonalost ZZVZ dopadá na obě strany

Spletitost a vágnost mnohých paragrafů, nekonzistentní důraz tu na formalismus, jinde zase na ducha a účel zákona, jsou **dvoustranně broušenými zbraněmi**

Působí **škody nebo užitek** zadavatelům i dodavatelům

Stížnosti na složitý a náročný ZZVZ ovšem **slýcháme** hlavně, **dopadá-li na bedra zadavatelům**

Zaškobrtne-li **dodavatel**, je stejný zákon na vyloučení nešťastníka ze soutěže dost dobrý

Nicméně kdo chce, zadat může...

Zadavatelé to **myslí dobře a mají to složité**,
dodavatelé jim **komplikují** zadávání obstrukcemi a protahováním,
zneužívají prostředí veřejných zakázek ke konkurenčnímu boji

**Veřejné zakázky jsou legitimním
prostředím konkurenčního boje**

Přestaňme za tím vidět něco nekalého
Ne každý, kdo si stěžuje, je kverulant

Názorově, mentálně a ideologicky dominuje branži

Zadavatelský pohled

Většina lidí ovlivňujících branži
nezažila pozici **dodavatele** a ani si ji
nedovede představit

Mohou vnímat maličko **zkresleně**

Projevuje se tendenčním **narativem**,
nevyváženými **pravidly** a přehlížením
reality

ÚOHS
a
MMR

Oborové
organizace
a konference

Vláda,
úředníci,
poslanci,
senátoři a EU

Většina
poradců
a advokátů

Zadavatelé

totožný
jednotně
vítán
kooperativní

JAK
TO?

zájem
mluví
společný postup
postavení

Dodavatelé

rozdílný
nejednotně
trestán
konkurenční

Speciální úprava v ZZVZ
umožňuje **snadné zásahy**

Podle toho se vyvíjela dozorová část ZZVZ

Vývoj legislativy
dozoru
1995-2024
zde

Krok za krokem se
utahovaly šrouby

Postupem času se
dramaticky **vzdálila** SŘ

Řada práv specificky omezena,
jak by to samotný SŘ **neunesl**

Srovnej se zadáváním
podle ZZVZ, které je nastaveno
benevolentně, aby zadavatel, který
chce, vůbec mohl zadat

Směrnice EU velmi volná

Ale národní dozorová
část ZZVZ velmi **restriktivní**
(na dodavatele)

Méně, ale složitějších návrhových řízení?

Posledních několik let *pouze* cca 200 ks ročně (1% ze 17 tis. VZ)

Výroční zprávy ÚOHS:

Racionalizace a odklon od **formalismu**
Úspěšná **osvěta** a **metodická** činnost
Řešené problémy jsou **komplikovanější**

Dodavatelé: ano, ale...

Důsledek zpřísnování **ZZVZ** vůči dodav.
Dlouhodobá **ostrakizace** stěžovatelů
Rozčarování z rozhodovací **praxe**

5kolový přezkum

s dobou trvání 2-3 roky

Námitky ► Návrh ► Rozklad ► Správní žaloba ► Kasační stížnost

Takto extrémně byrokratický a nefunkční systém **nastavil stát**
Tohle **nemůže fungovat**, ani kdyby ÚOHS a soudy pracovaly na výtečnou
Dopady se léta **sváděly na stěžovatele**

Co s tím?

BUĎ

Budeme **držet 5kolový zkostnatělý systém** a pokračovat v jeho léčbě čím dál většími **restrikcemi**, tj. dušením stěžovatelů. To děláme posledních 20 let!

Jsou dvě cesty

ANEBO

Systém po **zralé** úvaze **upravíme**. Nejlépe na základě strukturované **debaty všech stran** a spíše **evolucí** než revolucí. Aby byl reálně **funkční** pro **obě** strany

**Jsme v polovině prezentace
Teď k situacím v průběhu
námitek a návrhových řízení**

Nevděčné **námítky** proti ZD

Vysloužily si pozornost **novely ZZVZ** - možnost zkrácení lhůty o 72 hod

Reagují na zadání, které zadavatel připravoval mnoho měsíců až let

Dodavatelé podávat **musí**. ZD nelze namítat později, ÚOHS by **ihned zastavil**

Nepomáhá ani tolik oblíbená povinnost kontroly ZD a **převzetí odpovědnosti za plnění**

Dopředu **není zřejmé**, jak se vada ZD následně projeví, což nutí k preventivním námitkám

Sami zadavatelé často vypouštějí **vadné a nekompletní** ZD, které **dopékají nekonečnými** DI

Dále zkracovat lhůtu (např. na ½) je za této situace naprostý nesmysl

Stísněné postavení dodavatelů před ÚOHS

Nepřiměřené
**formální
požadavky** na
návrh: doklady
o nám. a kauci,
ač ji má ÚOHS
na účtu. Nadto
neodstranitelnost

Krátká lhůta -
v 10 dnech
analýza rozh.
o nám., rozh. o
podání
návrhu, inf. a
důkazy, sepis
a podání
návrhu,
složení kauce

Extrémní
**koncentrace
důkazů** s
návrhem, ač
ještě ani
neviděl spis a
doklady,
které zadav.
neposkytne

**Omezený
přístup** ke
spisu - podkl.
pro vydání
rozh. určuje
výlučně
ÚOHS,
ostatní je
navrhovateli
nepřístupné

**Nepřiznané
náklady řízení**
- náklady řízení
a pokuty jdou
ÚOHS,
**úspěšný
stěžovatel
nedostane nic**

Kauce **blokují přístup k přezkumu a šikanují**

Účelem je omezení **podávání účelových či šikanózních návrhů**

Jenže se **nevrací** po příznivém **1. stupni**, kdy je evidentní, že návrh nebyl obstruktivní?! **Drží se** po dobu vyjasňování právního názoru mezi I./II. stupněm ÚOHS

Vybraný dod./zadavatel hájí svůj postup rozkladem zdarma

Proč při **zrušení** zakázky?
Obstrukce při takovém přezkumu nepřichází v úvahu

Kauce trestají obstruktivní návrhy, ale i **odlišné právní názory**

Výsledek řízení často **nepředvídatelný!**

Na počátku ho **nedokáže odhadnout** ani ÚOHS

Jsou vydávána i **protichůdná rozhodnutí**, byť se to nemusí líbit, občas je to nutné

ÚOHS se neřídí ani rozsudky vždy - viz „**každý případ individuálně**“

3E

Účelnost, efektivnost
a hospodárnost

**Omezující,
nejasné či
nedostatečné
vymezení PP**

Skrytá disk. velmi obtížně,
zadavatel ví nejlépe, co chce

**Vytlačující a
excesivní
smluvní
podmínky**

Řeší se až faktická
nesplnitelnost VZ

**Zmatečná a
nepřehledná
ZD**

Bez povinnosti vydat úplné
znění

**Napravení lživé
či nevyhovující
kvalifikace**

Extrémně benevolentní, dovedlo
soutěže do slepé ulice

**Mimořádně
nízká cena**

Prakticky nevymahatelný
netransparentní institut

**Kvalitativní
kritéria**

Řeší se pouze formální zápis,
nikoliv neobjektivní či zkreslené
hodnocení

**Hodnocení
ovlivněné ext.
poradci a
posudky**

Utajené ad absurdum

**Důslednější přezkum
by vedl k vyšší
atraktivitě
zadávacích řízení
pro dodavatele**

**Limity
meritorního
přezkumu
aneb
nešetří
se**

Problematické rozkladové řízení

Chápeme přínos v podobě **odbornosti a nezávislosti**,
odrazuje **netransparentnost a neodpovědnost**:

Pouze **jednověťá**
doporučení
zrušit/potvrdit

Absence
odůvodnění, zápisů,
disentních
stanovisek

Z rozhodnutí se
nedá **dozvědět, kdo**
se podílel

Členové RK nejsou pod:
Služebním zákonem -
nemají kárnou odpov.

Správním řádem - nejsou
odp. úředními osobami

Zákonem o znalcích -
nemusí řádně a nepodjatě
pod trestní sankcí

Veřejní funkcionáři -
nepodávají maj. přiznání

Členové RK jsou „**nikdo**“,
ale zároveň mají **značný**
vliv na rozhodování
ÚOHS

Děsivé při uvědomění,
že RK jsou plné lidí, kteří
mají **zájmy** v branži
veřejných zakázek

Ještě jedna věc...

Zastavení SŘ po podpisu smlouvy

Absurdní únik
zadavatelů

Z pohledu
stěžovatelů
**naprostý
show-stopper**

Bohužel
aproboval ÚS
a nedávno i
SDEU

ÚOHS zastavuje i **po
event. korekci
rozsudkem KSB**,
přestože je v něm
uvedeno „*předseda
je vázán právním
názorem soudu*“

ÚOHS zastavuje,
soudy nikoliv, ani
když už je SŘ
zastaveno

**ÚOHS zastaví SŘ
navrhovateli**
(aby nemusel
dělat zbytečnou
práci), ale kasační
stížnosti **věnuje
enormní úsilí,
zdrojů i času** (aby
se nepohodlného
rozsudku zbavil) a
zatěžuje NSS

ÚOHS po nepříznivém
rozsudku ani
principem oficiality
**nezahájí SŘ k
přestupku** po
uzavření smlouvy,
a to ani v jedné z
variant (protože by
bylo nefér, když
předtím postup
zadavateli schválil?)

Paradoxně jde o ty nejvážnější spory, kde zasáhl soud a zasloužily by došetření

Nevymahatelnost práva

Rozhodne-li ÚOHS **chybně, nepomůže** stěžovateli **ani** příznivý **rozsudek** soudu.
Nikdo se tomu léta **ani nediví?**

Rozsudky **slouží** (někdy) **jako zdroj právních názorů**. Podkladem pro **náhradu škody** dodavateli jen velmi obtížně (sic! judikatura)

Absurdní past na konci přezkumu brutálně **demotivuje** poškozené dodavatele **bránit se** vadnému přezkumu, znamená **faktickou nevymahatelnost práva** a snižuje počet návrhových řízení

Řešení **předběžné otázky KSB** ze strany **SDEU** nenaplnilo očekávání
GA navrhoval užívat **předběžná opatření**
Legislativa mezitím **ztížila přístup k PO** zavedením **dalších kaucí**

Stačí **neomezovat** nápravné opatření na **rušení úkonů/řízení**

Obstrukce a účelové postupy dodavatelů dávno nejsou nejpalcivějšími problémy přezkumu VZ

Stáhni PDF
prezentace zde

Prožili, sepsali a prezentovali
Tomáš PFEFFER
Martin KOVAŘÍK
Víta KUKÁKOVÁ